

על הימורים בלתי חוקיים, הגרלות מסחריות ומחיר למשתכן/יניב פרידהוף, עו"ד*

תרחיש כזה איש לא דמיין. מנגנון ההגרלות עליו מתבסס פרויקט הדגל של שר האוצר לשם הפחתת מחירי הדיור לזוגות צעירים, המכונה "מחיר למשתכן", אינו חוקי מהסיבה שלא קיבל היתר לעריכת ההגרלות כנדרש בחוק. מה דינם של מארגני הפרויקט, כמה שנות מאסר יקבל שר האוצר, מארגני ההגרלה או כל זוג צעיר שזכה בהגרלה כזו, ומה יעלה בגורלו של הפרויקט כולו? – כל אלה שאלות שהתשובה עליהם ברורה – הרשויות ימצאו את הדרך להכשיר את השרץ. אולם, חשוב שכל עסק ילמד מכך על המשמעויות של הגרלה מסחרית.

הגרלה מסחרית היא כלי מקובל בחיי המסחר לפיו עסק מקדם מכירות באמצעות הגרלת מוצר או שירות בין לקוחותיו או בין מפיצים שלו. עסקים רבים משתמשים בכלי זה אך לא מבינים כי ללא עמידה בתנאי החוק הם עוברים עבירה פלילית.

חוק העונשין הישראלי אוסר על הימורים ומשחקי מזל וקובע כי מי שמנהל, מבצע, או עוסק בביצוע משחקים אסורים, הגרלות או הימורים עובר עבירה פלילית שעונשה מאסר ממושך. על פי החוק כל הסדר שלפיו ניתן, בהעלאת גורלות או באמצעי אחר, לזכות בכסף, בשווה כסף, או בטובת הנאה, כאשר הזכייה תלויה בגורל יותר מאשר בהבנה או ביכולת, מהווה עבירה פלילית. חריג לכך הוא האפשרות לקיים הגרלות לפרסומת מסחרית וקידום מכירות בכפוף לשורה של תנאים המנויים בהיתר הכללי לקיום הגרלות אשר הוצא על ידי משרד האוצר והמאפשר עריכת הגרלות לפרסומת מסחרית בכפוף לתנאים הקבועים בהיתר.

בין יתר התנאים להיתר, נדרש מינוי מפקח אשר יאושר מראש על ידי משרד האוצר. המפקח נדרש לפקח על מבצע השיווק ועל ביצוע ההגרלה ובסוף המבצע להגיש למשרד האוצר דו"ח מפורט בהתאם לכללים שנקבעו. כמו כן, ההיתר מציב שורה ארוכה של תנאים מיוחדים בשורה של סוגיות כמו למשל האופן בו יפורסם המבצע, המועדים בהם ניתן לבצע ההגרלה וכמה פעמים בשנה ניתן לבצע, המידע שצריך להיכלל בתקנון ההגרלה ואופן פרסום התקנון, דרישות הקשורות לקיבוע המחירים לאחר ההגרלה, איסור על השתתפות במבצע של מקורבים לעורך ההגרלה או המפקח, אופן פרסום תוצאות ההגרלה, אופן חלוקת הפרסים ועוד.

במקרה של הגרלות מחיר למשתכן נראה כי לא רק שההגרלות שנערכו, נערכו בניגוד לקבוע בחוק ועורכי ההגרלה עברו עבירה פלילית, אלא שגם כל הזוגות הצעירים שהשתתפו בהגרלות וזכו בזכות לרכוש דירה במחיר מופקח הפכו למבוקשים על ידי החוק. בנוסף, בוודאי שכל מערכת ההסכמים המסחרית שנקשרה על ידי העבריינים הינה בלתי חוקית ובלתי אכיפה.

בעוד שסביר להניח שהמדינה תמצא את הדרך כעת להכשיר את התקלה, יש לקחת לתשומת הלב את המשמעויות של הגרלות מסחריות וחשוב שכל עסק המתכנן לקיים הגרלה מסחרית יפנה מראש לעורך דין בעל ניסיון כמפקח על הגרלות. אותו עורך דין יוכל לפעול לקבלה מראש של ההיתר משמרד האוצר, יהיה מעורב בניסוח תקנון ההגרלה, יהיה נוכח בהגרלה ויוודא שההגרלה עומדת בכל תנאי החוק וההיתר.

* עו"ד יניב פרידהוף הינו עורך דין במשרד אפיק ושות', העוסק בין היתר במשפט המסחרי, דיני חברות והגירה. אין בסקירה כללית זו משום ייעוץ משפטי כלשהו ומומלץ להיוועץ בעורך דין המתמחה בתחום זה בטרם קבלת כל החלטה בנושאים המתוארים בסקירה זו. לפרטים נוספים: afiklaw@afiklaw.com, או באמצעות הדואר האלקטרוני: 03-6093609

On Illegal Gaming, Commercial Lotteries and *Mechir Lamishtaken*/ Yaniv Friedhof, Adv.*

Such a scenario no one could have imagined. The Minister of Finance flagship project – “Buyer’s Price” (“*Mechir Lamishtaken*”) for the reduction of housing prices for young couples, is in fact illegal due to the fact that it did not receive a permit to conduct a lottery as required under Israeli law. How many years imprisonment will be sentenced to the Minister of Finance, the organizers of the lottery or any of the young couples who won such a lottery and what will happen to the entire project? – For all these questions the answer is clear - the authorities will find the way to legitimize the Buyer’s Price project. However, it is important for businesses to learn about the implications of a commercial lottery.

A commercial lottery is a common tool in the trading life under which a business promotes sales by drawing a product or service between its customers or its distributors. Many businesses use this tool but do not understand that without complying with the law they are committing a criminal offense.

The Israeli Penal Law prohibits gambling and games of chance and sets that a person who conducts, performs or engages in prohibited gaming, lotteries, and gambling is committing a criminal offense and is liable to long prison terms. Under the, it is illegal to have any arrangement whereby it is possible to win funds or other benefits, all based more on fate than on understanding or ability. An exception to this is the possibility of holding lotteries for commercial advertising and sales promotion, subject to a set of terms and conditions enumerated in the general lottery permit issued by the Israeli Ministry of Finance and which enables commercial lotteries subject to the terms and conditions stipulated in such permit.

Among other terms of the permit, it is required to appoint a supervisor pre-approved by the Ministry of Finance. The supervisor is to supervise the lottery operation and furnish the Ministry of Finance with a detailed report pursuant to the provisions of the permit. Also, the permit sets a long list of requirement such as the dates on which the lottery may be performed and how many times a year it may be carried out, the information that should be included in the lottery rules and the manner by which the rules need to be published, requirements relating to the prices of the promoted products after the lottery, the prohibition on participation in the lottery of family and friends of the lottery organizer or the supervisor, the manner by which lottery results are to be published, the manner by which prizes should be distributed and more.

In this issue of the Buyer’s Price lotteries not only were the lotteries illegally conducted and the lottery managers broke the law but also all the young couples who participated in the lottery and won the right to purchase an apartment at a controlled price have become outlaws. In addition, the entire set of commercial agreements that the “criminals” have committed is illegal and unenforceable.

While it is likely that the State will find a way to legalize the faux-pas, one need be aware of the implications of commercial lottery and it is important that any business intending to run a commercial lottery will first consult with an attorney knowledgeable in this field and who has the experience as a supervisor of commercial lotteries. The same lawyer can act to receive the required permit from the Ministry of Finance, will be involved in drafting the lottery rules, will be present at the lottery and will verify that the lottery meets all legal conditions.

---

*Advocate Yaniv Friedhof is an attorney at the law office of Afik & Co., Attorneys and Notary (www.afiklaw.com) whose main practice areas are commercial law, corporate law and immigration. Nothing herein should be treated as a legal advice and all issues must be reviewed on a case-by-case basis. For additional details: +972-3-6093609 or at the e-mail: afiklaw@afiklaw.com